

Karla Motyková – Pavel Fojtík, Dlouhý život s archeologií

Pavel Mervart, Červený Kostelec 2021, 314 stran,

8 nečíslovaných stran obrazových příloh, ISBN 978-80-7465-494-7

Rozsáhlý rozhovor historika Polabského muzea – pobočky v Nymburku a někdejšího nymburského starosty Pavla Fojtíka s doyenkou české prehistorické archeologie PhDr. Karlou Motykovou, DrSc. není jen pouhým souborem vzpomínek na život a archeologické průzkumy, ale též cennou sondou, umožňující vhled do situace na Univerzitě Karlově a v Akademii věd v průběhu téměř celé druhé poloviny 20. století. Kniha je rozdělena do 20 kapitol, přičemž studia na univerzitě se přímo dotýkají kapitoly třetí a čtvrtá, ke studijním letům a stykům s univerzitními archeology i bývalými spolužáky z vysoké školy se ovšem Motyková vrací ve většině kapitol.

Motyková (rozená Šneidrová) byla již v dětství nadšenou zájemkyní o starší dějiny a po maturitě na gymnáziu Minerva byla rozhodnutá jít studovat historické vědy na Filozofickou fakultu pražské univerzity. U přijímacího řízení jí bylo doporučeno, aby namísto plánovaného dvojboru historie – archivnictví nahradila raději druhý obor archeologií, vzhledem k jejímu zájmu o dějiny „feudalismu“. Z rozhovorů vyplývá, jaké byly poměry na poválečné univerzitě, jak bylo nutné se v rámci udržení se na fakultě politicky angažovat, jak vznikaly kvalifikační práce či probíhaly praxe v rámci studia. Během studijních let absolvovala Motyková zahraniční pobyt v Polsku, na který se mohla vydat díky doporučení prof. Husy a s podporou prof. Filipa. Zde absolvovala užitečnou praxi na archeologických výzkumech, pořádaných polskými univerzitními archeologickými pracovišti (např. lokality Biskupin a Vratislav).

Roku 1953 nastoupila Motyková do Archeologického ústavu ČSAV a začala se věnovat prvním samostatným výzkumům. Z nich je nejvíce prostoru věnováno lokalitě, s níž si každý zájemce o archeologii Motykovou hned spojí, a to oppidu na Závisti u Zbraslavi, kde Motyková kopala v letech 1973–1989. Neméně pozornosti je věnováno její publikační a redakční práci, neboť v letech 1973–1990 byla výkonnou redaktorkou Památek archeologických. Kromě archeologických průzkumů se ovšem věnovala i své rodině a cestovala (Sovětský svaz, Indie, Kanada).

S ohledem na poslední odborné působiště Karly Motykové, hlavního sponzora knihy (Polabské muzeum) i osobu dotazovatele jsou poslední kapitoly knihy věnovány jejímu působení v Nymburku a výzkumům pravěkých, středověkých a novověkých objektů v tomto městě, přičemž velkou pozornost poutá především objev pravěké mohyly v centru města a následná prezentace tohoto objevu v podobě moderně pojatého pavilonu.

Knižní rozhovor je cenným příspěvkem pro zájemce o univerzitní, akademické a muzejní dějiny archeologie a dotýká se i rozličných otázek, kterým musí čelit v současné době každý archeolog (např. etika spolupráce s diletantskými hledači pokladů).

Jan Boukal

doi: 10.14712/23365730.2023.17